

Vlaams
Parlement

vergadering **C280**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 18 juni 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over time-outs bij jongeren – 2184 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toenemende uitbuiting op de Europese arbeidsmarkt – 2397 (2014-2015)	6
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de inschakelingsuitkering – 2477 (2014-2015)	8
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de loopbaancheques – 2491 (2014-2015)	14
VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de incubator die de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM) heeft opgericht in New York – 2235 (2014-2015)	19
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de informatie-uitwisseling rond ondernemingen in moeilijkheden – 2412 (2014-2015)	22
VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de nakende golf van faillissementen – 2505 (2014-2015)	25

**VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over time-outs bij jongeren
– 2184 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, de Koningin Mathildeprijs wordt jaarlijks uitgereikt aan een organisatie die zich bekommert om kwetsbare jongeren in de samenleving. Dit jaar werd de prijs uitgereikt aan de Kruiskenshoeve uit Sint-Laureins. De Kruiskenshoeve staat in nauw contact met de bijzondere jeugdzorg, die regelmatig jongeren doorstuurt. In de hoeve kunnen zij terecht voor een time-out. Een time-out is gericht op diegenen die er even tussenuit moeten, om verschillende redenen.

Time-outs zijn vaak de voorganger van een nieuwe start. Het idee hierachter is dat de begeleiding van jongeren op bepaalde momenten soms vast dreigt te lopen, dit wanneer de jongeren te veel aan hun hoofd hebben. De bedoeling is om eerst mentale rust te creëren zodat daarna de begeleiding van de jongere effectief zou verlopen.

In het verhaal van de Kruiskenshoeve spreekt men van 'een actieve rustperiode'. Door op de hoeve te werken, leren de jongeren hun talenten te ontdekken en verantwoordelijkheid te nemen. Het is een positief verhaal waarbij de eigenwaarde versterkt wordt en de negatieve spiraal, waar deze jongeren vaak in zitten, doorbroken wordt.

Op het congres 'The NEETs need us' (not in education, employment or training) waren er verschillende personen uit de sociale sector die vragen stelden aan het panel, waar onder andere Fons Leroy en u deel van uitmaakten. Enkele sprekers haalden aan dat ook 'the NEETs', werklozen die niet terug te vinden zijn in scholing of begeleiding, nood kunnen hebben aan een time-out alvorens ze begeleid of geactiveerd kunnen worden. De reden hiervoor is dat deze NEETs, waar we dikwijls weinig zicht op hebben, vaak ook te kampen hebben met allerlei andere problemen waardoor zij de weg naar begeleiding niet vinden en begeleiding niet direct effectief zou zijn. Dit kan bijvoorbeeld gaan van onzekerheid, een problematische thuissituatie tot mentale problemen.

Minister, wat is uw visie over het invoeren van een time-out voor langdurig werklozen? Gaan time-outs, die een 'actieve rustperiode' beogen, ingekanteld worden in het stelsel duaal leren en werken? Welke instantie moet bepalen welke werklozen gebaat zijn bij een time-out? Overweegt u bijkomende maatregelen om de moeilijk bereikbare groep NEETs beter te kunnen bereiken en te begeleiden naar de arbeidsmarkt? Is er reeds in samenwerking voorzien met de collega's van de federale overheid, de andere deelstaten en de Europese Commissie?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, het klopt inderdaad dat sommige jongeren echt een rustperiode nodig hebben en er nood aan hebben om hun hoofd leeg te maken en alles eens op een rijtje te zetten. Het kan sommigen op het rechte pad brengen. Maar ik wil toch een kanttekening maken: een mogelijke time-out mag toch geen excuus worden voor sommige groepen die weinig zin hebben om zich te activeren op de arbeidsmarkt. We mogen ook niet te pamperend zijn. Een degelijke balans tussen de twee is voor mij essentieel.

Vorige week heb ik in de commissie Onderwijs hierover ook een vraag om uitleg gesteld. Het ging vooral over het sanctioneringsbeleid van scholen. Sommige jongeren zitten in een problematische situatie maar direct straffen zou een verkeerde optie zijn. Een time-out kan dan ook hier soelaas bieden. Maar ook daar is het belangrijk om de juiste balans te vinden. Het is nog altijd de bedoeling dat de jongeren uitrollen naar een job of terug gaan studeren.

De vragen van collega Talpe lijken me zeker en vast terecht. Ik ben dus benieuwd naar uw standpunt, minister. Het is inderdaad onduidelijk welke instantie nu juist moet beslissen over een mogelijke time-out. Graag kreeg ik hierover verduidelijking. Minister, kunt u ook verduidelijken wat er vandaag de dag allemaal gebeurt inzake het beleid van time-out?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, we moeten ervoor zorgen dat jongeren die werkloos zijn en kunnen gaan werken, zo snel mogelijk een job vinden. Natuurlijk zijn er ook jongeren die problemen hebben. Vorige legislatuur hebben we nog arbeidszorg goedgekeurd, maar er zijn nog geen uitvoeringsbesluiten voor gemaakt. Welzijn komt hier ook om de hoek kijken. Als jongeren problemen hebben, moeten we hen ook kunnen doorsturen naar Welzijn, want anders zijn we vanuit Werk niet goed bezig. Zo komen we misschien op het spoor van arbeidszorg, waar de link wordt gelegd tussen arbeid en zorg. Misschien is het een idee om dat mee in overweging te nemen als we verder nadenken over wat er met deze jongeren moet gebeuren.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, hoe langer een werkzoekende werkloos of inactief blijft, hoe moeilijker het wordt om de weg naar de arbeidsmarkt terug te vinden. Het wegwerken van randvoorwaarden die een traject naar werk belemmeren, is essentieel voor deze doelgroep van werklozen. Als er problematieken zijn die zo zwaar doorwegen dat toeleiding naar werk onhaalbaar is, dan krijgen langdurig werkzoekenden al een time-out. Het is de VDAB die hen toeleidt naar partners die hun niet-arbeidsgerelateerde problematieken moeten verhelpen. Ik denk dan aan de medische, mentale, psychiatrische of psychische problemen (MMPP).

Werkzoekenden die wel een overbrugbare afstand hebben tot de arbeidsmarkt en die niet belemmerd zijn door een MMPP-problematiek, kunnen worden toegeleid door een nieuw werkplekinstrument, genaamd Intensief Werkplekleren. De VDAB staat in voor deze toeleiding.

Als het te problematisch is om tot werk te komen, krijgen ze een time-out, maar dan worden ze toegeleid naar andere partners. Welzijn is dan de partner die dat aspect moet kunnen opnemen.

Mevrouw Talpe, de weg naar duaal leren zie ik niet. De filosofie van de conceptnota Duaal Leren is dat het gaat over arbeidsrijpe of quasi arbeidsrijpe jongeren. Het is de bedoeling dat zij competenties verwerven in een arbeidssituatie. Ik zie dus niet dat we daar time-outprojecten kunnen gebruiken.

In 2014 werd het ESF-project (Europees Sociaal Fonds) voor kwetsbare doelgroepen gelanceerd. We hadden het er al een paar keer over. Met de 'find-bind-mind'-methodiek hebben we in 2014 471 mensen benaderd, waaronder 280 jongeren. Binnen de ESF-oproep van de Werkinleving (WIJ) is de nieuwe oproep op 1 juni gestart. Daarin werd ook een link gelegd naar de niet-ingeschreven jongeren, de NEET's zitten daarbij. De partners die zich daarop inschrijven, zullen acties ondernemen om die jongeren te vinden. Dat komt straks bij de vraag van de heer Annouri ook aan bod.

Het congres van de NEET's waarnaar u verwijst, was een organisatie van synerjob. Dan kent u al het antwoord op de vraag naar de samenwerking: het gaat om VDAB, ACTIRIS, FOREM, Brussel Formation en het Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft (ADG). Zij proberen ook andere thema's te stimuleren. Zij zijn ook verantwoordelijk voor het coördineren van de rapportering inzake de Youth Guarantee naar de Europese Commissie. Dit zorgt ervoor dat er op periodieke basis experts van de verschillende regio's en landen samenkomen rond die problematiek. Het congres is met de Europese Commissie tot stand gekomen. In het kader van de Youth Employment Initiative (YEI) wordt in extra middelen voorzien voor de NEET's in Brussel. De VDAB steekt daar ook extra middelen in – dat is ooit aan bod gekomen bij een actuele vraag. De samenwerking waarnaar u vraagt, is er zeker.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Minister, het verheugt mij alvast te horen dat er al een mogelijkheid bestaat bij de VDAB en dat het aanbod van een soortgelijke time-out er is voor bijzondere gevallen waarbij er niet-arbeidsgerelateerde problemen worden aangepakt. De time-out voor die NEET-jongeren is in mijn ogen iets als 'reculer pour mieux sauter', om het in het schoon Vlaams te zeggen. Het heeft inderdaad geen zin om die doelgroep te forceren, maar we mogen die uiteraard ook niet loslaten, dat is zeker geen optie. Het moet een moment van mentale rust zijn, niet van inactiviteit. Dat wil ik benadrukken. Zoals mevrouw Van Eetvelde zei, is het zeker niet de bedoeling om te pampieren. We moeten die start zo maximaal mogelijk omkaderen en jongeren motiveren.

Minister, u stelde dat de VDAB een beroep doet op externe partners om die time-out te realiseren. Ik veronderstel dat zorgboerderijen daar ook onder vallen. Speelt in dit stelsel ook vrijwilligerswerk een rol van betekenis? Kunt u daarover nog een kleine toelichting geven?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Als de toestand van iemand zo problematisch is dat hij niet meer kan worden toegeleid naar de arbeidsmarkt – denk aan de arbeidszorg waarover mevrouw Claes het heeft –, staat hij dan nog op de werkloosheid of gaat hij echt over naar een ziekenkas? Staat hij dan nog ter beschikking van de arbeidsmarkt?

Minister Philippe Muylers: De samenwerking gebeurt dan door middel van tendering. Er wordt een tender uitgeschreven om te bekijken wie er in aanmerking kan komen om die niet-arbeidsmarktgerelateerde problemen op te pakken. Een zorgboerderij zou zo'n tender kunnen inschrijven.

Arbeidszorg is vooral een zaak van Welzijn. Daar bestaan verschillende statuten. Het hangt ervan af. Het kan zijn dat je werkloze of werkzoekende bent. Er is geen algemene regel voor.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): In arbeidszorg zijn er twee soorten: mensen die werkloos zijn en die ook betaald worden door Werk en waar de brug gemaakt wordt, en anderen met een ander vervangingsstatuut hebben en die zo in arbeidszorg terechtkomen. Het is altijd de brug tussen die twee.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Dat hele probleem is niet eenvoudig. Het moet de basisbedoeling zijn om de NEET's toe te leiden naar de arbeidsmarkt of een opleiding. Volgens ons kan de time-out in bepaalde gevallen een weg zijn om dan toch aan die job te geraken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toenemende uitbuiting op de Europese arbeidsmarkt – 2397 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Uit een studie van het Europees Agentschap voor Fundamentele Rechten (FRA) blijkt dat het uitbuiten van werkkrachten een sterk groeiend probleem is in de Europese Unie, zowel voor EU-inwoners als voor migranten van buiten de EU. Volgens Blanca Tapia van het FRA neemt het fenomeen in sommige sectoren zelfs "endemische proporties" aan. Een van de zwaktes van buitenlandse werknemers is hun gebrekkige talenkennis, waardoor ze vaak niet op de hoogte zijn van hun rechten.

Minpuntje aan de studie is wel dat concrete statistieken ontbreken. FRA zelf beweert dat 1 op de 5 sociale inspecteurs of politieagenten minstens 2 keer per week in aanraking komen met zware vormen van uitbuiting. Het illustreert zijn bevindingen met 217 case studies, zoals Litouwers die op Britse boerderijen werken, maar gehuisvest worden in stallen zonder enige hygiëne, tot een Bulgaars echtpaar dat in Frankrijk in de fruitpluk 15 uur per dag werkt, maar slechts 5 van de 22 weken werd uitbetaald.

Behalve in de landbouwsector is het probleem ook erg prangend in de bouw, de horeca, de voedingsindustrie en in de huishoudsector. Migranten worden als erg kwetsbaar bestempeld, omdat ze de taal niet spreken en vaak niet op de hoogte zijn van hun rechten. En als ze die toch zouden opeisen, vrezen ze het slachtoffer te worden van ontslag of zelfs uitwijzing.

In Vlaanderen gaan we er graag van uit dat dergelijke wantoestanden niet veelvuldig voorkomen. Toch blijft ook bij ons waakzaamheid geboden, getuige de jaarlijkse verslagen van de sociale inspectiediensten.

Minister, hebt u kennis genomen van de studie? Hoe komt Vlaanderen daaruit? In welke mate en in welke sectoren komen de Vlaamse inspecteurs in aanraking met zeer zware vormen van uitbuiting? Zult u uit het rapport beleidsconclusies trekken voor de werking van de Vlaamse inspectiediensten? Deelt u de conclusie van FRA dat de versnipperde Europese regelgeving en de verschillende inspectie-standaarden de strijd tegen uitbuiting bemoeilijken? Zal er vanuit ons land op Europees niveau een initiatief genomen worden om deze toestanden aan te kaarten, meer bepaald om alle EU-lidstaten aan te manen om de problematiek met een gelijke intensiteit aan te pakken en steun te bieden aan de slachtoffers?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Talpe, uiteraard ken ik de studie waar u naar verwijst. In het rapport van FRA wordt wel geen opsplitsing gemaakt op het niveau van de regio's. We hebben dus geen aparte cijfers en bevindingen voor Vlaanderen.

Economische uitbuiting komt uit de studie naar voren als iets wat in elke lidstaat voorkomt, dus ook in België. Ik vind dat we dat krachtadig moeten aanpakken. Daar zullen we het allemaal over eens zijn.

In het rapport worden de gecoördineerde acties in arrondissementeel celverband gelauwerd. FRA vindt die samenwerking tussen gespecialiseerde politie-eenheden

en verschillende inspectiediensten een veelbelovende praktijk. Die diensten, inclusief mijn inspectiedienst, voeren proactief gezamenlijke inspecties uit onder leiding van een arbeidsauditeur of procureur. De inspecties vinden vooral in de risicosectoren plaats, maar ook in nieuwe of minder risicovolle sectoren.

De Vlaamse sociaalrechtelijke inspecteurs werken nauw samen met de federale inspectiediensten wat betreft het opsporen en bestrijden van illegale arbeid en uitbuiting. De gezamenlijke controles in arrondissementeel celverband vinden plaats in allerlei sectoren, maar dus vooral in de risicosectoren, die u zelf ook al noemde. In 2014 voerde de afdeling Toezicht en Handhaving in totaal 214 controles uit in arrondissementeel celverband. Omdat de federale sociale inspectiediensten aanwezig zijn bij die controles, nemen zij het initiatief om inbreuken op loon- en arbeidsvoorwaarden te sanctioneren. Dat is logisch, want het is federale bevoegdheid.

Als mijn inspectie bij andere controles en eigen onderzoeken vaststellingen doet, worden die in een proces-verbaal van inlichting gegoten. Via dat proces-verbaal stellen wij onze federale collega's op de hoogte van wat wij daar gevonden hebben.

Ik heb aan mijn inspectie gevraagd of zij al dergelijke zeer zware gevallen van uitbuiting vastgesteld hebben. Dat blijkt inderdaad zo te zijn, maar gelukkig in zeer beperkte mate. Statistieken houden wij niet bij. Het zijn de federale diensten die die cijfers bijhouden, onder andere in het kader van de strijd tegen mensenhandel.

Met de zesde staatshervorming hebben we het wettelijk kader van het arbeidsmigratiebeleid overgekregen. De wetgeving van 1999 bestaat uit heel wat diverse bepalingen. We willen die wetgeving daarom herbekijken. De doelstelling moet zijn dat zo'n arbeidsmigratiebeleid wordt gevoerd vanuit het arbeidsmarktbeleid, dus vanuit de noden van de arbeidsmarkt. Samenwerking met de andere gewesten, de buurlanden en de rest van Europa is daarbij aangewezen. De naleving van de wettelijke arbeidsvoorwaarden en correcte arbeidsomstandigheden zijn een absolute voorwaarde om toegang te krijgen tot onze arbeidsmarkt.

Het aantal controles dat de afdeling Toezicht en Handhaving in samenwerking met de federale diensten heeft uitgevoerd, is de laatste jaren systematisch gestegen. Ik ben er zeker van dat die ook in de toekomst nog in belang zullen groeien. De Vlaamse sociale inspectie heeft de mogelijkheid om bij vaststellingen van zwaarwichtige inbreuken repressief op te treden en de gerechtelijke instanties op de hoogte te brengen van de feiten.

Ik ben voorstander van meer coördinatie en samenwerking op Europees niveau, maar een eigen invulling op lidstaatniveau moet wel mogelijk blijven, gezien het feit dat de arbeidsmarktsituatie sterk kan verschillen van land tot land. Als ik mij niet vergis, zijn er recent twee belangrijke Europese richtlijnen goedgekeurd om uitbuiting tegen te gaan. De richtlijn van april 2014 om het vrij verkeer van Europese werknemers te vergemakkelijken, wil een eenvormige toepassing en afdwinging van het recht op vrij verkeer verzekeren en mogelijke hindernissen of discriminatie opheffen. Daarnaast is er de Handhavingsrichtlijn, goedgekeurd in mei 2014. Die beoogt de omzeiling en het misbruik van de toepasselijke regels inzake vrijheid van dienstverrichting en detachering te voorkomen en te bestrijden.

Beide richtlijnen leggen een informatieverplichting, een klachtenprocedure en de bescherming van mogelijke slachtoffers vast. Als je kijkt naar de bevoegdheidsverdeling zijn het twee richtlijnen die door de federale overheidsdiensten moeten worden omgezet in wetgeving of reglementering in België.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik had geen ander antwoord verwacht dan dat u zich uiteraard maximaal wilt inspannen om dit te voorkomen enerzijds en dat u anderzijds wilt controleren en sanctioneren en een samenwerking met het federale en Europese niveau als nodig bestempelt, met uiteraard een eigen invulling per lidstaat.

Nu, het rapport toont aan dat we de groepen die het al moeilijk hebben om werk te vinden, door hun taalachterstand, hun gebrek aan informatie en dergelijke ook niet uit het oog mogen verliezen wanneer ze effectief aan het werk zijn. De zaken die het moeilijker maken om werk te vinden, zijn natuurlijk ook de zaken die hen aantrekkelijk maken om tot die uitbuiting over te gaan. Een coherent en overkoepelend beleid dringt zich zeker op.

In tweede orde wil ik bijzondere aandacht vragen voor de groep van de hooggeschoolde migranten. Een tijd geleden hebben we kennisgenomen van het advies van de SERV. De kloof tussen de autochtone en allochtone werknemers werd aangeduid, zowel inzake werkzaamheidsgraad als werkloosheidsgraad. Die kloof is zeer groot. Minister, beschikt u over indicaties in hoeverre er ook een verschil is in uitbuiting op de arbeidsmarkt tussen die hooggeschoolde versus laaggeschoolde migranten?

In tweede orde wil ik even polsen in hoeverre u al opvolging hebt gegeven aan dit bewuste advies. Want ook hier geldt de regel dat hoe minder kwetsbaar migranten op de arbeidsmarkt zijn, hoe minder onderhevig ze zijn aan uitbuiting.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Talpe, ik vind dat u een rare sprong maakt. Het gaat hier over de zeer zware uitbuiting van werkkrachten. U maakt de sprong naar een vrij algemene vaststelling dat allochtonen in het algemeen en hooggeschoolde allochtonen het nog altijd moeilijker hebben op onze arbeidsmarkt. De stap van dit naar het spreken van uitbuiting is voor mij heel groot. Voor mij is dit echt een ander onderwerp.

Ook wat in het SERV-advies is opgenomen rond de arbeidsmarktdeelname, is voor mij een ander onderwerp dan uitbuiting. Het gaat erover ervoor te zorgen dat die mensen dezelfde kansen krijgen. We mogen dat niet mengen met zeer zware uitbuiting. We werken in verband met het advies van de SERV aan een conceptnota. Met zo'n conceptnota zal ik opnieuw in overleg treden met de sociale partners.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Ik vat even kort samen. In Vlaanderen hebben we dan wel geen of in mindere mate dergelijke vormen van zware uitbuiting zoals in het rapport werdesignaleerd, maar toch moeten we behoedzaam zijn en voldoende bescherming en nazicht plannen om die wanpraktijken geen kans te geven. Het informeren van werknemers, van welke origine dan ook, over hun rechten is uiteraard een belangrijke sleutel tot de oplossing.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de inschakelingsuitkering
– 2477 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

De heer Imade Annouri (Groen): Minister, op vraag van uw collega-minister Crevits zijn de regels om aanspraak te maken op de inschakelingsuitkering opnieuw versoepeld. Niet alleen een diploma geeft jongeren die na hun studie geen werk hebben gevonden, recht op zo'n uitkering, ook een getuigschrift van SYNTRA of een opleiding in het volwassenenonderwijs opent de toegang tot deze wachtuitkering. Ondanks deze versoepeling verliest vandaag nog steeds een op de acht jongeren zijn of haar inschakelingsuitkering en daarmee ook de mogelijkheid en het recht op iedere vorm van begeleiding richting arbeidsmarkt.

Het ACV berekende dat door de verruiming van de diplomavooraarden 7800 jongeren hun inschakelingsuitkering kunnen behouden. De 3000 jongeren zonder diploma of getuigschrift vallen echter uit de boot. Dit zijn de echte drop-outs en zij dreigen hierdoor volledig van de radar te verdwijnen. Deze groep heeft net het meeste nood aan begeleiding en ondersteuning richting arbeidsmarkt.

Maar wat zien we? Geen inschakelingsuitkering betekent geen inschrijving bij de VDAB en bijgevolg geen begeleiding naar opleiding of werk. Minister, ik zie u al meermaals neen knikken; ik ben dus zeer benieuwd naar uw antwoord.

Hierdoor glijden deze jongeren nog verder weg van de arbeidsmarkt en sleuren ze deze handicap die ze tijdens hun jonge jaren opdoen, de rest van hun leven mee. In plaats van deze groep bij de hand te nemen en te stimuleren richting een passende job of opleiding, stoten we ze af. Meer nog, uit een rondvraag van de FOD Maatschappelijke Integratie blijkt dat slechts 29 procent van de Brusselaars die hun inschakelingsuitkering hebben verloren, een aanvraag hebben ingediend voor een leefloon. Slechts 29 procent.

Deze groep is dus volledig van de radar verdwenen. Waar zouden deze jongeren zitten? In het park? Bij hun ouders? Werken ze in het zwart? Leven ze op kosten van hun ouders? Wie zal het zeggen? Ze zijn verdwenen. Wellicht zijn ze ook verdwenen uit de werkloosheidscijfers, want wie niet is ingeschreven bij de VDAB, komt ook niet meer in deze tabellen voor.

Hierdoor ontstaat een schizofrene situatie. Begin juni liet de RVA weten dat de werkloosheid op jaarbasis is gedaald met 16.668. Die daling is dus volledig toe te schrijven aan de uitsluiting van mensen die al lang een inschakelingsuitkering krijgen. Maar, zo zegt de VDAB, het is niet omdat mensen uit de werkloosheidsverzekering worden gegooid, dat ze niet meer werkloos zijn. In werkelijkheid steeg het aantal werklozen volgens het ABVV met 5556.

Minister, aan de hand van mijn vragen wil ik u vragen wat meer duidelijkheid te scheppen over deze situatie.

Wat gebeurt er met de 3000 jongeren die hun inschakelingsuitkering verliezen? Hebt u een plan om deze jongeren op te vangen? Hoe kunt u ervoor zorgen dat deze jongeren nog begeleid en ondersteund worden richting een job of opleiding? Vreest u niet dat deze groep volledig van de radar verdwijnt?

Hoe kunt u ervoor zorgen dat de groep drop-outs zich alsnog inschrijft bij de VDAB? Welke hefboomen en stimulansen kunt u hiervoor gebruiken als de inschakelingsuitkering wegvalt?

Worden de jongeren die geen inschakelingsuitkering krijgen, opgenomen in de jeugdwerkloosheidscijfers? Zo niet, in hoeverre zijn deze cijfers dan nog representatief, als zo'n grote groep jongeren waarvan we weten dat ze geen werk hebben, niet meer in de cijfers voorkomen?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Mijnheer Annouri, het doembeeld dat u schetst van de mensen die een inschakelingsuitkering verliezen, is veel te pessimistisch. Het stelsel van de wachtuitkeringen voor jonge werkzoekenden – dat de regering-Di Rupo van naam heeft veranderd naar inschakelingsuitkering – is een uniek systeem in Europa. Jongere werklozen in België krijgen niet enkel op basis van hun arbeidsprestaties, maar ook na het doorlopen van een wachttijd van twaalf maanden, een werkloosheidsuitkering. Ze hebben nog niet bijgedragen tot de sociale zekerheid.

De huidige wachtuitkering geeft aan jonge werkzoekenden die nog nooit hebben gewerkt, een volledig verkeerd signaal: door te wachten en na verloop van tijd krijgen ze automatisch recht op een werkloosheidsuitkering. Wachten helpt jonge werklozen niet vooruit. Aan jonge werkzoekenden garanderen we nu dat ze binnen de vier maanden een intensieve begeleiding, een beroepsopleiding of een tijdelijke werkervaring krijgen. Dat is veel interessanter, en daar moeten we vooral op inzetten.

Die mensen hebben in de eerste plaats zelf een verantwoordelijkheid. U en ik zijn jaren geleden op zoek moeten gaan naar een gepaste job. Iedereen moet daar voor zichzelf een verantwoordelijkheid in vinden. Het kan niet zijn dat mensen jarenlang een inschakelingsuitkering ontvangen, maar niet ingaan op jobaanbiedingen. Ik ben er zeker van dat de minister die groep niet zal laten vallen, zoals u in uw vraag laat uitschijnen, mijnheer Annouri.

Er is al veel gebeurd om die groep op te vangen. Jongeren die er niet in slagen in het gewoon secundair onderwijs een diploma of getuigschrift te halen, kunnen wel een certificaat behalen via het volwassenenonderwijs, waar ze een beroepsopleiding tot bijvoorbeeld bakker kunnen volgen. Wie via leren en werken een certificaat behaalt, zal het recht op een inschakelingsuitkering blijven behouden. Dat lijkt me een goede zaak.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Het is belangrijk een onderscheid te maken tussen twee zaken, enerzijds het recht op een inschakelingsuitkering en anderzijds het activeringsbeleid voor de jongeren die geen recht hebben op een uitkering. De zaak voorstellen alsof het ene automatisch het andere uitsluit, is niet correct. Het zou ook onrecht doen aan de EU-lidstaten die helemaal geen wachtuitkering hebben voor schoolverlaters.

Mijnheer Annouri, u poneert dat een inschakelingsuitkering systematisch betekent dat er geen inschrijving is bij de VDAB. Iedereen kan zich uiteraard via vrije inschrijving aanmelden bij de VDAB. Men krijgt dan wel geen uitkering, maar men kan wel een beroep doen op alle andere diensten. Uitgerekend de jongeren die vanwege die diplomavereiste geen recht hebben op een uitkering, vormen een van de prioritaire kansengroepen voor de VDAB.

Mijnheer Annouri, u hebt wel overschot van gelijk: als we die mensen aan hun lot overlaten, dreigen ze verloren te gaan voor de arbeidsmarkt, met alle sociale gevolgen van dien.

Minister, met welke prioriteit en met welke concrete acties gaat u de jongeren die geen recht op een inschakelingsuitkering hebben en die zich aanmelden bij de VDAB, opvolgen? Vooral voor jongeren die uit die doelgroep vallen, is het belangrijk dat ze via dit kanaal een volwaardige kans krijgen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Talpe, u hebt al een deel van het antwoord gegeven dat ik wou geven. Ik wil twee punten naar voren schuiven.

Een: de taak van de VDAB is om alle ingeschreven niet-werkende werkzoekenden te activeren. Niet alleen degenen die een uitkering krijgen, maar iedereen. De rol van de VDAB is niet gewijzigd door de veranderende federale wetgeving.

Het tweede punt is dit: soms krijg ik de indruk dat mensen zich inschrijven bij de VDAB om een uitkering te krijgen. Volgens mij schrijf je je in bij de VDAB om werk te vinden. Dat vergeten we nogal eens. Het lijkt alsof je zeker bent van een uitkering als je je inschrijft bij de VDAB. Neen, schrijf je in bij de VDAB, en dan moet je zeker zijn dat je wordt begeleid om maximale kansen te krijgen op de arbeidsmarkt. Dat doet de VDAB ook. Dat is het uitgangspunt.

Als je dit vergelijkt met andere Europese landen, dan scoort de VDAB bijzonder goed. 93 procent van de jongeren krijgen binnen de vier maanden een passend voorstel, zeker laaggeschoolden. De laatste jaren hebben we veel acties opgezet zoals de WerkInleving voor Jongeren, de WIJ!-projecten met erbovenop een sportmodule enzovoort. We moeten blijven communiceren met die jongeren, we moeten zorgen voor een goede samenwerking en afstemming tussen alle actoren: jeugdorganisaties, sociale partners, OCMW en onderwijs. Het is belangrijk dat die ongekwalificeerde jongeren ook blijvend worden gestimuleerd om zich in te schrijven bij de VDAB, niet om een uitkering te krijgen, maar om de weg naar een job te vinden.

Er lopen wel initiatieven om de jongeren, die misschien anders van de radar zouden kunnen verdwijnen, te vinden. Dat gaat via het vindplaatsgericht werken, met het ESF-project (Europees Sociaal Fonds) van 2014 en de FIND-BIND-MIND-methode. In de nieuwe ESF-oproep die we in juni zijn gestart, ook voor WIJ!, hebben we ervoor gezorgd dat de werkzoekende jongeren die niet zijn ingeschreven in de VDAB aan bod komen, zodat die partners ook moeite doen om ze te vinden.

Het is belangrijk dat het hele netwerk de jongeren aanmaant om de weg naar werk te zoeken. Vooral in grote steden bouwen we een breed lokaal netwerk uit om met jeugdwerkers, OCMW en scholen de jeugdwerkloosheid en ongekwalificeerde uitstroom aan te pakken.

Wat we zouden kunnen doen, is de databank van Onderwijs en die van de VDAB aan elkaar koppelen. We moeten echt zien of het kan en wat de hinderpalen zijn, maar als het kan, krijgen we toch een indicatie van jongeren die uitvallen op school en zich niet hebben ingeschreven bij de VDAB. Ik benadruk dat het om een indicatie gaat, geen zekerheid.

Het kan natuurlijk zijn dat iemand zich niet inschrijft bij de VDAB omdat hij direct een job heeft gevonden. Die jongere behoort dan niet tot deze groep. Het kan ook, en ik zal nu extreem gaan, dat iemand na afronding van de school eerst een jaar op reis gaat. Ook die persoon schrijft zich niet in bij de VDAB. Maar het kan ook zijn dat iemand van de radar verdwijnt omdat hij zich niet inschrijft. De koppeling van de databanken kan een indicatie geven. Ik zal samen met de collega van Onderwijs bekijken of het zinvol is.

Wanneer deze jongeren ingeschreven zijn bij de VDAB, zitten ze natuurlijk wel in de cijfers van de niet-werkende werkzoekenden die maandelijks ook in de pers verschijnen en die u kunt raadplegen op de website van de VDAB. U gaat te kort door de bocht wanneer u zegt dat al degenen die geen recht meer hebben op een inschakelingsuitkering, verdwenen zijn uit de VDAB-cijfers. Alleen degenen die zich hebben uitgeschreven uit de VDAB, zijn weg uit de statistieken. Al de rest niet.

Op Arvastat maakt de VDAB een onderscheid tussen de verschillende niet-werkende werkzoekenden. Er zijn de werkzoekenden die ingeschreven zijn met het oog op een uitkeringsaanvraag. Er zijn de werkzoekenden die ingeschreven in beroeps-inschakelingstijd. Er zijn de vrij ingeschreven werkzoekenden. En er zijn de andere

verplicht ingeschreven niet-werkende werkzoekenden. Het is bij die laatste categorie dat de jongeren die geen inschakelingsuitkering krijgen, terug te vinden zijn. De volledige uitleg vindt u uiteraard terug op de website van VDAB onder Arvastat.

Ik geef u even de cijfers van mei: 75 procent van de werkzoekenden zijn ingeschreven als werkzoekende wegens een uitkering, 5 procent in beroeps-inschakelingstijd, 13 procent als vrije werkzoekende en 8 procent als andere niet-werkende werkzoekende. Dit zijn de statistieken.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

De heer Imade Annouri (Groen): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik dank ook de collega's voor de aanvullingen.

Mevrouw Van Eetvelde, u en ik hebben ook ooit een job moeten zoeken, dat klopt. U en ik hebben volgens mij ook geluk gehad. Dat mogen we niet vergeten. Het is een eigen inspanning, maar er is ook altijd een factor geluk. Ik ken mensen met veel meer talenten dan ik er heb – want ook ik heb mijn beperkingen, minister – maar die veel langer naar een job hebben moeten zoeken door omstandigheden en door pech. Er is niet alleen de eigen verantwoordelijkheid, er spelen ook altijd andere factoren mee, dat moeten we niet uit het oog verliezen.

Minister, u zegt dat mensen zich niet bij de VDAB moeten inschrijven enkel voor een uitkering, maar dat u vaak, of soms, die indruk krijgt. Laten we ervoor zorgen dat we niet stigmatiseren. Veel jonge werkzoekenden doen het omdat ze hopen dat ze snel aan een job geraken. Heel veel mensen zoeken zich dag in, dag uit te pletter naar een job, maar botsen vaak op muren van frustratie.

Mijn concrete vraag ging over de 3000 jongeren. U haalde een aantal heel goede dingen aan waarmee u bezig bent om jongeren te begeleiden. Maar ik heb deze vraag gesteld omdat de cijfers voor Brussel heel alarmerend waren. We zien dat van de jongeren die hun inschakelingsuitkering verliezen, slechts 29 procent zich inschrijft voor een leefloon. Wat gebeurt er dan met de rest? Hoe brengen we die in kaart? Waar zijn ze naartoe?

Hebben we in Vlaanderen cijfers over die jongeren? Hebben we zicht op hoeveel van die 3000 jongeren zich effectief hebben ingeschreven voor een leefloon? Waar zijn ze naartoe? Deze 3000 jongeren zijn een groot probleem. U zegt dat u kunt inzetten op de link tussen de databanken van Onderwijs en van de VDAB. Dat is een waardevol voorstel, maar hebt u vandaag een zicht op waar die 3000 jongeren juist zijn en op welke manier we ze weer aan boord kunnen nemen?

Of leggen we ons erbij neer dat we het grootste deel van die jongeren kwijt zijn en dat we nu naar de toekomst moeten kijken?

Kunt u dit misschien toch nog iets meer verduidelijken? Misschien heb ik u daarjuist niet goed begrepen. Of misschien is het er niet goed uit gekomen. Hebt u er zicht op wie van de 3000 jongeren een leefloon heeft aangevraagd en wat er met de anderen is gebeurd?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Mijnheer Annouri, ik vind het ook heel erg dat die 3000 jongeren bij manier van spreken nergens terug te vinden zijn, maar het kan ook zijn dat ze ondertussen een job gevonden hebben. Dat is een mogelijkheid.

Ik ben blij dat de minister verduidelijkt dat iemand die zich laat inschrijven bij de VDAB, vooral voor ogen moet hebben om zo snel mogelijk aan de slag te geraken

en werk te vinden, en niet om een uitkering te trekken. Ik heb de website van de RVA nog eens bekeken. Er staan zelfs nog twee 63-jarigen op bij de code voor een wachtuitkering! Dat zijn natuurlijk heel extreme gevallen, maar toch blijkt het probleem ruimer te zijn. In 2013 waren er in totaal 14.380 40-plussers en 1837 50-plussers die nog steeds een wachtuitkering voor jonge schoolverlaters kregen! Dat is toch niet logisch? Het wil zeggen dat dit mensen zijn die nog nooit lang genoeg gewerkt hebben om wanneer ze werkloos worden, recht te hebben op een volledige werkloosheidsuitkering. Dat brengt toch een aantal bedenkingen met zich mee.

Ik herhaal dat ik vind dat we echt heel hard moeten inzetten op de jongere werkzoekenden. Ze moeten zo snel mogelijk, binnen de vier maanden, een gepaste begeleiding krijgen en een tijdelijke werkervaring kunnen opdoen.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Annouri, waarschijnlijk heb ik het niet goed uitgelegd. Ik zal dat nu heel concreet voor die 3000 doen.

Die 3000 waren ingeschreven bij de VDAB. Het gaat om mensen die ingeschreven waren en die een inschakelingsuitkering kregen, maar die niet langer krijgen door de gewijzigde wetgeving. Daarover spreekt u.

Ten eerste weet ik niet of het jongeren zijn. Dat weet u ook niet. Ten tweede zijn ze ingeschreven bij de VDAB. Akkoord? En dus vallen ze niet uit de boot. Akkoord?

Ze blijven nog altijd begeleid. Ze zullen nog altijd worden opgenomen op alle mogelijke manieren.

Pas als die mensen zelf verklaren dat ze willen worden uitgeschreven, zullen ze uit de databank van de VDAB verdwijnen. Dat zal alleen in dat geval gebeuren. Als ze zichzelf niet uitschrijven omdat ze een job hebben gevonden of omdat ze eigenlijk niet meer naar een job willen worden begeleid, ga ik ervan uit dat niemand van die 3000 mensen uit de boot valt.

Daarnet had ik het over de mensen die een inschakelingsuitkering kregen. Die mensen vallen helemaal niet uit de boot. Nu wil ik het over de nieuwe mensen hebben. Het is mogelijk dat jongeren zich niet bij de VDAB inschrijven omdat ze van mening zijn dat ze, bijvoorbeeld omdat ze niet aan de diplomavooraarde voldoen, toch geen inschakelingspremie kunnen krijgen. Ik vind dat een dikke fout. Ze moeten zich niet inschrijven om een premie te ontvangen, maar om naar een job te worden begeleid.

Verder heb ik de acties toegelicht die we, in samenwerking met straathoekwerkers, OCMW's en het onderwijs, ondernemen om die mensen maximaal bij de VDAB te kunnen inschrijven. We willen die mensen op een of andere manier toch in de databank opnemen en op het pad naar werk zetten. Een van die acties is de nieuwe Werkinleving voor Jongeren!-actie (WIJ!-actie), die ik naar aanleiding van de vraag om uitleg van mevrouw Talpe daarnet al heb toegelicht.

Mijnheer Annouri, ik hoop dat alles nu wat duidelijker is.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

De heer Imade Annouri (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Volgens u vallen ze niet uit de boot. Ik zal dat van naderbij bekijken en hier later zeker nog op terugkomen. Ik heb deze voormiddag nog contact gehad met een interimkantoor in Brussel en een organisatie in Gent. Beide hebben me verteld dat ze niet weten waar die jongeren heen zijn. Volgens u kunnen we ze nog monitoren en zijn ze niet uit de boot gevallen. Aangezien ik er geen wellenietesspelletje van wil maken, zal ik het verder opzoeken.

Volgens de cijfergegevens waarover ik beschik, gaat het om 3000 jongeren. Het gaat onder meer om de diplomavereiste. Bepaalde jongeren hebben een gelijkschakeling gekregen. Hoewel 7800 jongeren zijn opgevist en nog een uitkering krijgen, geldt dit voor 3000 jongeren niet. Ik vertrek specifiek vanuit de groep van de jongeren. Ik wil er echter geen welles-nietesspelletje van maken. Ik zal het verder onderzoeken.

Minister Philippe Muyters: Ik wil nog een punt onder de aandacht brengen. Alle jongeren die uit de boot zijn gevallen omdat ze geen recht op een inschakelingspremie meer hadden, zijn nog voor de intrekking van dat recht door de VDAB uitgenodigd. Ik wil dit toch nog even vermelden. Enkele weken of maanden geleden heeft mevrouw Kherbache hierover een vraag om uitleg gesteld. Ik heb toen geantwoord dat de VDAB die mensen systematisch voor een gesprek heeft uitgenodigd. Dat is duidelijk een eerste aspect. Ik ben er zeker van dat de VDAB tijdens die gesprekken heeft verteld welke service jongeren kunnen krijgen. Ik ga er dan ook van uit dat veel jongeren toen hebben beseft dat ze zich niet enkel moeten inschrijven om een uitkering te krijgen, maar ook en vooral om de weg naar werk te vinden.

De heer Imade Annouri (Groen): Minister, ik zal deze zaak zeker verder opvolgen. Ik heb enkele getuigenissen van jongeren verzameld. Zij hebben twee brieven van de RVA gekregen. Het gaat overigens tweemaal om dezelfde brief. In die brieven staat te lezen dat hun uitkering omwille van nieuw beleid stopt. Van de VDAB hebben ze echter niet meteen iets gehoord. Het is natuurlijk mogelijk dat er met enkele dossiers iets is misgelopen. Het is zeker de moeite waard dit verder op te volgen.

Mevrouw Van Eetvelde, u hebt naar de wachtuitkeringen in het algemeen verwezen. Het gaat dan om 14.000 mensen. Ik geloof, voor alle duidelijkheid, in de meerwaarde van een systeem dat mensen niet eindeloos op een wachtuitkering laat teren. Er is echter een verschil tussen een update van een systeem, zodat het zeer efficiënt wordt, en het risico dat jongeren volledig van de radar verdwijnen. Dat is de reden waarom ik deze vraag om uitleg heb gesteld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de loopbaancheques – 2491 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, ik verwijs naar mijn schriftelijke vraag van 16 april 2015 over de loopbaancheques. Uit het antwoord blijkt dat amper 7,36 procent van de gebruikers laaggeschoolden zijn. Het stelsel blijkt tevens de 50-plussers moeilijk te bereiken. Slechts 8,26 procent is tussen 50 en 55 jaar oud en 3,11 procent bestaat uit 55-plussers. Het is ook opmerkelijk dat 63,76 procent van de gebruikers vrouwen zijn. Ik wil even op die drie vaststellingen ingaan. Het instrument van de loopbaancheques bereikt een aantal kansengroepen immers te weinig.

Wat de laaggeschoolden betreft, valt dit blijkbaar te verklaren. De mensen kennen het instrument niet of de drempel ligt voor hen te hoog. Deze groep moet zich immers vaak meer om de eigen financiële toestand dan om de kwaliteit van de job bekommeren. Deze groep kan nochtans baat hebben bij een gerichte loopbaanbegeleiding. Dit kan immers tot een betere en beter betaalde job leiden.

Wat de 50-plussers betreft, is de jobkwaliteit en het werkbaar houden van de baan, een heel actueel thema, een belangrijk aspect om langer aan de slag te kunnen blijven. Het valt dan ook te betreuren dat slechts 11,37 procent van de loopbaan-cheques door 50-plussers wordt gebruikt. Het is tevens jammer dat deze doelgroep zich vaker om het behoud dan om de kwaliteit van de job moet bekommeren.

De vraag is dan ook of het instrument van de loopbaancheque, met het oog op werkbaar werk, niet doelgerichter kan worden ingezet. Gezien de hogere leeftijd van de doelgroep en het feit dat de beroepsloopbaan binnen de doelgroep korter is, kunnen we ons afvragen of de frequentie van zes jaar vanaf een bepaalde leeftijd niet beter zou worden ingekort.

De grote vertegenwoordiging van de vrouwen in de groep die de loopbaan-cheques gebruikt, blijkt te maken te hebben met het feit dat vrouwen gemakkelijker dan mannen de stap naar externe hulp zouden zetten. Volgens de zaakvoester van de loopbaanbegeleider AanZet-Coaching zou het tij echter stilaan keren.

Minister, uit deze cijfers komt duidelijk naar voren dat de aangekondigde evaluatie van het systeem niet te vroeg komt. Toch is er enige onduidelijkheid over de precieze timing. In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag hebt u het over midden 2015. Dat is ongeveer nu. Als ik het goed heb begrepen, zal de VDAB voor de evaluatie instaan. De resultaten zullen in september 2015 aan de minister en aan de sociale partners worden voorgelegd. Volgens een op 8 juni 2015 in De Gazet van Antwerpen verschenen artikel zou de evaluatie echter na de zomer plaatsvinden.

De grondige evaluatie is voor het midden van 2015 gepland. Wanneer zal die evaluatie precies starten? Welke procedure zal worden gevolgd? Wanneer wilt u het stelsel bijsturen?

Slechts 7 procent van de gebruikers is laaggeschoold. Nu al staat vast dat de betrokkenen het stelsel blijkbaar niet kennen. Op welke wijze wilt u de loopbaan-cheques beter bekend maken bij de laaggeschoolden? Zult u bedrijven of sectoren die veel laaggeschoolden tewerkstellen, aanmanen of aansporen om de loopbaan-cheques beter bekend te maken bij hun personeel?

Zult u ook aandacht besteden aan het gebruik van die loopbaan-cheques voor 50-plussers, in functie van dat werkbaar werk waarover we het allemaal hebben? Klopt het dat de jongste tijd wel steeds meer mannen een beroep doen op die loopbaan-cheques? Op welke manier wilt u ook mannen aanmoedigen om hiervan gebruik te maken? Wordt overwogen om de prijs en/of de frequentie van die loopbaan-cheques van vier uur gedurende een periode van zes jaar aan te passen voor een of meer specifieke groepen?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, ik ben er ook vast van overtuigd dat loopbaanbegeleiding zeer gunstige effecten heeft voor werknemers: ze krijgen de mogelijkheid om te ontdekken welke toekomstmogelijkheden ze kunnen hebben. Ik vind het ook te betreuren dat sommige doelgroepen minder worden bereikt. Dat is zeker een werkpunt, zeker wat laaggeschoolden betreft. Wat de oudere werknemers betreft, denk ik echter dat dit in de toekomst alleen maar kan verbeteren. Dat hoop ik toch ook. De Vlaamse Regering zet toch zwaar in op die groep, ook qua begeleiding. Ik denk dus wel dat we hier in de toekomst betere resultaten kunnen verwachten.

Ik verwijs ook graag nog eens naar het debat over werkbaar werk, waarbij loopbaan-cheques aan bod zijn gekomen. In de afgelopen twee jaar hebben 23.000 mensen met professionele hulp nagedacht over wat ze in de toekomst gaan doen.

Minister, zal bij de hervorming van die loopbaancheques extra aandacht worden besteed aan die groepen waarbij die maatregel eigenlijk niet zo bekend is?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): We lopen eigenlijk een beetje vooruit op de evaluatie. Dit is een heel belangrijk instrument. Ik vind de evaluatie ook erg belangrijk. Ik kijk ook uit naar die evaluatie. Ik ga er ook van uit dat er bijstellingen gebeuren. Zoals de collega's aangeven, is dat inderdaad ook wel belangrijk met betrekking tot oudere werklozen, 50-plussers, 55-plussers. Op die leeftijd zijn die op dit ogenblik niet echt bezig met de vraag wat de toekomst van hun job zal zijn. Dat valt ook enigszins te begrijpen. Dat zal echter zeker veranderen. Ik denk dus, maar dat is ook vooruitlopen op de evaluatie, dat het gericht inzetten van die loopbaancheques voor bepaalde doelgroepen, voor oudere werklozen, voor laaggeschoolden, voor mensen met een arbeidshandicap, toch wel belangrijk is. We zien dat de gewone werknemer die loopbaancheques wel heeft gevonden. Voor ons is het echter toch wel belangrijk dat ook de mensen uit die specifieke doelgroepen aan het werk zijn. Daarvoor moeten er specifieke acties komen.

Ik zie dat tot voor de invoering van de loopbaancheques bij de personen met een handicap bijna 8 procent een beroep deed op loopbaanbegeleiding, terwijl dat nu slechts iets meer dan 2 procent is. Dat verontrust me toch wel wat. Hetzelfde zien we bij de laaggeschoolden: vóór de loopbaancheques was dat hoger dan vandaag. Dat lijkt me toch wel een probleem te zijn, tenzij die informatie fout is. Dat lijken me allemaal dingen die mee in overweging moeten worden genomen in de evaluatie, en na die evaluatie, in de maatregelen die worden genomen om het systeem bij te sturen, zodat die specifieke doelgroepen zeker ook de weg vinden naar de nieuwe loopbaancheques.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, als u het goedvindt, begin ik bij mevrouw Claes. Mevrouw Claes, u hebt natuurlijk gelijk qua percentages. Ik zou het echt in detail moeten bekijken, maar mijn spontane reactie is dat nu natuurlijk veel meer mensen loopbaanbegeleiding krijgen, terwijl die begeleiding vroeger vooral door één doelgroep werd gebezigd. Met name personen met een arbeidshandicap deden daar procentueel veel meer een beroep op dan anderen. Nu is die groep veel groter geworden. In absolute aantallen is het aantal personen met een arbeidshandicap wellicht niet afgenomen, maar niet mee toegevoegd. Ik wil alleen zeggen dat het niet slechter is geworden. Dan moeten we 2 procent van die 23.000 nemen en van het vroegere getal, dat veel lager ligt, dan 8 procent nemen. Wellicht blijkt dan dat er qua absolute cijfers geen achteruitgang is. Dat is een eerste reflectie.

Ik ben het er ook mee eens dat we het best op de evaluatie wachten. Vanaf het begin was voorzien dat de VDAB dit na twee jaar zou evalueren. Dit is gestart op 1 juli 2013. We zullen dus tot 30 juni 2015 cijfers binnenkrijgen. Dan is die twee jaar voorbij. Dat is een eerste bron van informatie voor mij voor de evaluatie. Daarnaast is er ook feedback verzameld via een tevredenheidsenquête bij de klanten. Dat is een tweede bron van informatie. Die informatie zal in de zomermaanden worden verwerkt en geanalyseerd. Ik verwacht in de loop van september een rapport van de VDAB. Daarna zullen we die evaluatie inderdaad verder bespreken, in eerste instantie met de sociale partners, om te bekijken of en waar er bijstellingen nodig zijn. Dat zal wel zo zijn: daar ben ik het mee eens.

Iedereen hier heeft gezegd dat dit een zeer belangrijk instrument is. Voor mij is dat ook zo. Het is een nieuw instrument, waarvan mag worden gezegd dat het zonder twijfel een groot succes is. Op minder dan twee jaar is het al 23.472 keer gebruikt. Dat op zich vind ik echt wel positief. Dat betekent dat mensen echt met

kwalitatieve ondersteuning nadenken over hun toekomstige job. We hebben dat natuurlijk bekendgemaakt bij het grote publiek, en net zo goed en zelfs in het bijzonder bij de kansengroepen. Er zijn sensibilisatiecampagnes opgezet via tv, radio en magazines. We hebben de loopbaancentra daar actief bij betrokken. We hebben ook een workshop georganiseerd over het uitdenken van concrete acties om meer kansengroepen te bereiken.

Uit de workshop kwamen drie sporen. Idealiter blijft men streven naar een inclusieve benadering. Dat betekent dat het individu telt en niet het feit dat je tot een bepaalde kansengroep behoort. Elk individu wordt benaderd als uniek.

Daarnaast moet men laagdrempelige kanalen kiezen. Met 40 euro zijn we laagdrempelig, maar we wachten toch de evaluatie af.

Essentieel zijn ook de doorverwijzers of netwerkorganisaties die vaak met kansengroepen in contact komen. Zij zijn geschikt om door te verwijzen naar die loopbaancheques.

We hebben twee grote campagnes gevoerd. De eerste was een magazine-campagne waar in samenwerking met de loopbaancentra getuigenissen zijn verzameld, waaronder die van laaggeschoolden over hun ervaring met loopbaanbegeleiding. Veertien inforeportages op basis van sterke verhalen van personen uit de kansengroepen zijn in populaire magazines gepubliceerd.

Er was ook de radiospot, 'Fluitend naar je werk', op zenders met een groot bereik van kansengroepen. Daarnaast wordt ook gewerkt aan een duurzaam sensibiliseringsplan via intermediairen. Dat plan willen we uitvoeren in het najaar van 2015. Het is de bedoeling dat intermediaire organisaties hun doelgroepen informeren over het bestaan van loopbaanbegeleiding en hen aanmoedigen tot actie om loopbaanbegeleiding te volgen. Ik denk daarbij aan huisartsen, vakbonden en ziekenfondsen als mogelijke partners.

De VDAB kiest ervoor om bedrijven niet rechtstreeks te benaderen. De loopbaancheque is niet zozeer bedoeld voor bedrijfsinterne loopbaanbegeleiding, het is eerder een instrument voor het individu, niet voor het bedrijf. De loopbaancheques zijn wel opgenomen op de website <http://www.talentontwikkelaar.be/>. Op die website kunnen alle bedrijven nagaan wat er bestaat.

Via de sectorconvenants zullen wij ook vragen om daar promotie over te maken.

Loopbaanbegeleiding is zeker voor 50-plussers een bijzonder waardevol instrument. Door een aantal kenmerken van onze arbeidsmarkt en van ons arbeidsrecht zoals ontslagbescherming, loonvorming in functie van anciënniteit en een groepsverzekering bij de werkgever bij wie men vandaag werkt, zijn oudere werknemers spontaan minder geneigd om van job te veranderen.

Ik ben het eens met mevrouw Claes dat we daar meer werk van moeten maken. Ik ga ervan uit dat dit in de toekomst meer aan bod zal komen.

Uit het antwoord dat ik daarnet gegeven heb, blijkt duidelijk dat de VDAB werk maakt van het actief promoten van loopbaanbegeleiding bij iedereen. U had het over werkbaar werk. Ik blijf benadrukken dat dit een manier van werken moet worden, van jongs af aan. Loopbegeleiding is er niet alleen voor 50-plussers maar voor de hele loopbaan. We moeten dan ook zeker doorgaan met loopbaanbegeleiding en met de campagne 'Fluitend naar je werk'.

Er moet ook worden ingezet op een competentie- en loopbaanbeleid met ondersteuning van de kmo-portefeuille. Ook het ervaringsfonds vormt daar een mogelijkheid.

U had de indruk dat ook meer mannen gebruik maken van de loopbaancheques. Er is sprake van een lichte stijging tussen 2013 en 2014 van 36,2 naar 37 procent. Ik vraag me af in welke mate die stijging statistisch significant is. Voor de eerste maanden van 2015 valt geen significante stijging te verwachten. Nochtans hebben de promotiecampagnes beelden van zowel mannen als vrouwen gebruikt. We zullen de intermediaire partners erop wijzen dat zowel mannen als vrouwen daar baat bij kunnen hebben.

Ik ben het eens met mevrouw Claes dat we best het evaluatierapport afwachten om meer in detail te bekijken wat er nog kan gebeuren. Ik wil echter ook niet wachten om die intermediairen al maximaal in te zetten wanneer dat op een eenvoudige manier mogelijk is. Op die manier kunnen meer kansen worden gegeven aan de groepen die vandaag nog niet beseffen welk instrument dit is.

Tot slot is er nog een proefproject over de verlengde duurtijd. In dat project wordt onderzocht of het voor bepaalde mensen noodzakelijk is om hen meer uren loopbaanbegeleiding te geven. Dat proefproject zal ook deel uitmaken van de evaluatie.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Ook wij zijn overtuigd van het feit dat die loopbaancheques waardevol zijn en plaatsen dan ook geen vraagtekens bij het instrument zelf. Het aantal inspanningen is wezenlijk. Het is ook goed te vernemen dat er blijvend zal worden ingezet op de reeds bewandelde wegen.

Maar de cijfers blijven natuurlijk de cijfers. We zien dat de laaggeschoolden en de ouderen dan toch weinig beroep doen op het instrument. Er zal in ieder geval een tandje moeten worden bijgestoken. We kijken dan ook uit naar de aangekondigde evaluatie. We willen nog eens expliciet vragen om aan deze groepen toch bijzondere aandacht te besteden bij eventuele aanpassingen en bijstellingen. We zouden toch echt de drempel moeten kunnen verlagen voor deze groepen.

Ik wil tot slot vragen of u bereid bent om de resultaten van de evaluaties door de VDAB ook snel aan ons over te maken of hier een gedachtewisseling over te organiseren in de schoot van deze commissie.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): Ik ben toch wel erg geboeid door de manier van aanpak. Het is geen statische campagne geweest. Er is eigenlijk altijd al bijgestuurd. U hebt zelf de evaluatie ook niet afgewacht om bij te sturen waar mogelijk. Er blijven natuurlijk de knelpunten. Daarvoor lijken mij die evaluatie, de andere instrumenten en het samenleggen van al die dingen, samen met de sociale partners, toch wel interessant. Ik ben evenals mevrouw Talpe geïnteresseerd om hier in de commissie die drie verschillende evaluatie-elementen samen te leggen en te kijken op welke manier we omgaan met dit belangrijk instrument voor alle werknemers om goed met hun loopbaan om te gaan. Ik vind het heel erg boeiend.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben uiteraard bereid om de evaluatie te delen. Laat ons er even over nadenken hoe we dat het best doen. Ik kan dat natuurlijk geven, en dan vragen jullie de week daarop aan mij welke conclusies ik eruit trek. Dan antwoord ik dat ik eerst met de sociale partners van gedachten ga wisselen, en dan vraagt u wanneer ik kan. Ofwel spreken we goed af.

Ik wil het met u delen, zelfs op het moment dat ik ze krijg. We moeten goed afspreken. Ik kom met conclusies, met de resultaten en voorstellen van

verandering naar hier. Dat is een tweede optie. Ik verkies de tweede optie, waarbij ik van gedachten heb kunnen wisselen met de sociale partners en ook hun inbreng heb gekregen, waarna ik met iets naar de commissie kom, zelfs voor ik definitieve beslissingen heb genomen. Als jullie dat goedvinden, dan wil ik het op die manier aanpakken. (*Instemming*)

De voorzitter: Consensus.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de incubator die de Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM) heeft opgericht in New York – 2235 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, het is zeer atypisch dat iemand uit Oost-Vlaanderen een vraag stelt over Limburg. Ik heb dan ook schriftelijke toelating moeten vragen aan alle Limburgers uit mijn fractie. Mevrouw Claes, ik verwacht natuurlijk steun uit uw hoek.

Begin mei heeft de Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM) aangekondigd dat ze een incubator opent in New York. Ik heb eens opgezocht wat een incubator is. Eigenlijk is dat een machine waarin ze eieren leggen om uit te broeden. Een incubator in de economie betekent een broedplaats voor startende ondernemingen.

De LRM heeft al vijf succesvolle incubators in Limburg en is zeker niet aan haar proefstuk toe, maar ze wil op deze manier Limburgse opstartende ondernemingen een voet aan de grond geven in de Verenigde Staten. Voor heel wat sectoren waarin de LRM rond werkt, wil ze een portaal maken naar internationale expansie voor die Limburgse ondernemingen die ze nu al steunt. Naast het aanbieden van een fysieke werkplek en postadres, worden de starters ook voorzien in het juiste kader en advies voor hun verdere groei in de VS. Daarnaast worden aan de studenten van de PXL Hogeschool tevens stagemogelijkheden ter plaatse aangeboden.

Het regeerakkoord wijst de LRM een bijzondere taak toe in de uitvoering van het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) en het ondersteunen van nieuwe economische activiteit, groei én de creatie van ondernemerschap en tewerkstelling in Limburg. De investeringsmaatschappij heeft dan ook een sterk 'track record' in het volbrengen van deze missie. Dit verhoogt uiteraard ook de hoopvolle verwachtingen wat betreft de invulling van deze rol in de toekomst.

Ik wil het feit zelf niet in vraag stellen, maar als we weten wat de bedoeling, de drijfveer en de decretale opdracht is van de LRM, wil ik eens informeren hoe dit project past in die opdracht. Wat is de specifieke motivatie voor de oprichting van deze incubator in de VS, de missie en doelstellingen van de LRM in acht nemende? Wat de LRM moet doen, is voornamelijk zorgen voor tewerkstelling in Limburg, dat is haar uiteindelijke opdracht. Is die incubator in de VS daar het juiste instrument toe? Op zich wil ik dat niet in vraag stellen maar ik ben wel geïnteresseerd te weten hoe ze denken dat dat te verzoenen is. Op welke manier zal deze incubator effectief instaan voor de creatie van toegevoegde waarde in Limburg? De verdere globalisering van startende Limburgse ondernemingen richting VS kan zeker als mogelijke groeihefboom worden beschouwd. Maar hoe

bent u zeker dat deze ook op lange termijn als katalysator zal fungeren en kansen zal scheppen voor de tewerkstelling in Limburg en de lokale verstrengeling van innovatie in de speerpuntsectoren waar de LRM zich op richt?

Ik denk dat het voor iedereen duidelijk is dat mijn vraag gesteld is met de grootste bezorgdheid en aanmoediging voor Limburg om effectief werk te maken van die tewerkstelling en creatie van toegevoegde waarde en om te weten hoe dit project in die doelstellingen precies past.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): Ik vind het op het eerste gezicht een heel vreemde piste dat de LRM naar Amerika gaat om daar een incubator op te richten. Het is zeker geen voor de hand liggende piste, zeker als we weten wat de opdracht is van de LRM. Ik ben even geïnteresseerd in de antwoorden van de minister.

Ik ga ervan uit dat men hierover heel goed heeft nagedacht bij de LRM. We weten immers wie er in de raad van bestuur zit en hoe de LRM wordt geleid. Men zal nagedacht hebben over de doelstelling en de evaluatie. Dat zal perfect in orde zijn. Ik heb er alle vertrouwen in dat men met dit initiatief de werkgelegenheid in Limburg wil verhogen, anders was men er niet aan begonnen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Als het over het belang van Limburg gaat, voel ik mij geroepen dezer dagen. Het is inderdaad een interessant project. Het roept vragen op zoals de heer Diependaele ze stelde. Het is misschien wel een voorbeeldproject.

Is er een evaluatie gepland? Als die evaluatie positief uitvalt, zijn er dan nog plannen om met de PMV, de LRM of in samenwerking met actoren uit de privésector dergelijke zaken uit te bouwen ten bate van Vlaamse ondernemers in andere steden of werelddelen waar Vlaamse aanwezigheid relevant kan zijn?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Dit is een misverstand. Er is verkeerde of slechte communicatie geweest.

Collega Diependaele, bedankt om nog eens uit te leggen wat een incubator is. De LRM heeft volgens mij geen incubator opgericht in New York. De incubator bestond al. Onder de vleugels van de Belgian-American Chamber of Commerce, BelCham, werd in 2013 Atelier opgericht. Er waren aanvankelijk zeven oprichters: KBC, Capco, Telenet, iMinds, KU Leuven, Fortino en Verlinvest. De LRM is nu toegetreden.

De LRM beschouwt dit als een extra vorm van dienstverlening – ik veronderstel met weinig kosten – voor bedrijven die gevestigd zijn in een van de incubatoren of groeibedrijven. Het is niet de bedoeling dat ze daar startende bedrijven in New York gaan helpen. Ze geven eigenlijk een extra service aan de bedrijven in Limburg. Die hebben dan een poot in Amerika als ze die stap willen zetten. Dat is een heel andere filosofie. Ze bieden faciliteiten aan beloftevolle Limburgse ondernemers die verder willen doorbreken op de Amerikaanse markt. De samenwerkingsovereenkomst die werd afgesloten, houdt in dat die bedrijven een seat kunnen krijgen in de incubator in New York. Ik vind dat positief.

In mijn vorige baan gingen we ervan uit dat bedrijven als ze excelleren in talent, innovatie en internationaal ondernemen, dat ze het gewoonlijk goed doen op de markt. Internationaal ondernemen is een van de poten. Door hier die jonge

startende bedrijven in Limburg in incubatoren een uitvalbasis te geven in New York, bieden ze een extra voordeel om te kunnen internationaliseren.

Collega Diependaele, een aantal van die bedrijven zit in de speerpunt-technologieën. Dit zou succes kunnen hebben in de Verenigde Staten.

Of dit bijkomende tewerkstelling in Vlaanderen garandeert, kan ik niet zeggen. Ik ga ervan uit als dat startende bedrijf het internationaal ondernemen ter harte neemt, dat een positief effect kan hebben op de werkgelegenheid in de thuisbasis.

Collega Bothuyne, u vraagt naar een evaluatie. De raad van bestuur zal dat opvolgen. Ik heb die beslissing niet genomen. Zij hebben dat gekozen. Ik zal het mee bekijken om te zien of dit elders en voor andere bedrijven als dienstverlening kan dienen, wel volgens dezelfde filosofie, om service en ondersteuning te verlenen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik wou dit zeker niet d'office als negatief bestempelen. Zoals u het uitlegt, is het helemaal anders. Te mijner verdediging: het is totaal anders in de pers gekomen. Ik neem aan dat de collega's die aansloten, dat ook zo begrepen hadden.

Toetreden tot een bestaand initiatief is geen slecht systeem. Men verleent daarmee een dienst aan de bedrijven die in de vijf incubatoren in Limburg zitten. Het lijkt me een goed idee om een voet tussen de deur te hebben in New York, in de Verenigde Staten. Ik neem aan dat de kosten gedeeld worden met de partners, dat lijkt me evident. Dat maakt het tot een heel ander verhaal.

Mevrouw Claes gaat ervan uit dat men goed nadenkt voor men zoiets doet. Het is zeker niet dat ik er twijfels bij heb, maar – en ik zeg dat thuis ook – vertrouwen is goed, maar controle is beter.

De LRM en ook andere investeringsmaatschappijen hebben natuurlijk een opdracht te vervullen ten aanzien van de Vlaamse overheid. Hoe wordt dat gecontroleerd? De raden van bestuur zijn onafhankelijk en het is een goede zaak dat de overheid en de politiek zich er niet mee moeien waarin ze investeren en waarin niet. Hoe wordt er gecontroleerd dat ze zich wel houden aan de decretale bepalingen?

Voor alle duidelijkheid: dit is daar totaal niet mee te vergelijken. Maar in het verleden is het nog gebeurd dat staatsbedrijven investeringen deden die helemaal misliepen. Ik denk wel dat het onze plicht als overheid is om het in de gaten te houden.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes (CD&V): Ik vind het belangrijk dat men ambitieus is. Dit wijst voor een deel op ambitie om ondernemingen die met nieuwe dingen bezig zijn een blik op de wereld te geven. Ik denk dat we vooral dat moeten onthouden. Het zou erger zijn mochten de bedrijven onder de kerktoren blijven zitten want dan komt men niet vooruit. Die boodschap wil ik vandaag vooral meegeven. Mijnheer Diependaele, ik vind uw laatste opmerking dan een beetje spijtig.

Minister Philippe Muyters: Ik vind het een juiste opmerking. Iedereen die met overheidsmiddelen werkt, moet dat uiteraard doen binnen het decretale kader en daarom is er een regeringsafgevaardigde. De regeringsafgevaardigde moet erover waken dat men werkt binnen de contouren die de LRM heeft gekregen. Ik ben er zeker van dat Lieven Tack die daar regeringscommissaris is, dat met brio zal doen.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Mevrouw Claes, het gaat over belastinggeld. We hebben een verantwoordelijkheid tegenover de belastingbetaler. Als overheid moeten we dat dus doen.

Wat misschien nog belangrijker is voor u als Limburger: ik vraag dit uit bezorgdheid over wat de toegevoegde waarde voor Limburg is, net om Limburg vooruit te helpen. Ik kreeg trouwens van een Limburgs fractiegenoot net een berichtje: "Ge zijt een waardige Limburger". Dus, ik ben wel welkom in Limburg.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de informatie-uitwisseling rond ondernemingen in moeilijkheden – 2412 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over de wetgeving op de continuïteit van ondernemingen, de fameuze WCO-wetgeving. Deze wetgeving voorziet in artikel 8 en 11 in de mogelijkheid voor de gewesten om organisaties, hetzij publieke, hetzij private, aan te duiden die de informatie die in de kamers voor handelsonderzoek toekomt – bijvoorbeeld laattijdige RSZ-betaling, wanbetaling inzake btw –, onmiddellijk moeten doorsturen naar specifieke organisaties die door de gewesten zijn aangeduid. Dat is een belangrijke troef die Vlaanderen kan hebben voor een preventiebeleid inzake faillissementen. Dat is een topic dat op dit moment toch vrij actueel is. De meerderheid werkt ook aan een voorstel van resolutie hierover dat binnenkort zal worden voorgesteld.

Mevrouw Annemie Turtelboom heeft in 2013, toen ze federaal minister van Justitie was, op een vraag van oud-collega Karel Uyttersprot gezegd dat ze ermee bezig was en dat die twee artikels op korte termijn zouden worden omgezet in een koninklijk besluit. Dat is niet gebeurd. Minister Geens heeft dat ook aangekondigd in zijn beleidsnota. Het staat trouwens ook in het federaal regeerakkoord.

Minister, hebt u zicht op een verbetering? Komt dat er? Als het er nog niet is, bent u dan bereid actie te ondernemen zodat Vlaanderen die bevoegdheid volwaardig kan opnemen?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, dit is een zeer terechte vraag. Minister, wij hebben vorige week de conceptnota voor faillissementspreventie en tweede kans voor ondernemers uitvoerig in de commissie besproken. Het was een zeer aangename en inhoudelijke bespreking. Ik zie collega Ronse de wenkbrauwen fronsen, maar de aanzet tot deze vraag zat ook een beetje in de conceptnota.

Een correcte informatie-uitwisseling is heel belangrijk. Bepaalde informatie-uitwisseling op tijd bij bepaalde organisaties krijgen om op tijd te kunnen optreden, is één ding. Zodra die informatie er is, moet ze ook toekomen bij organisaties die ermee aan het werk kunnen. Zodra er een handelsonderzoek bij de Kamer van Koophandel is – niet-betaling van RSZ-bijdragen (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid) of neerleggen van jaarrekeningen –, is het kalf al verdronken. Meestal leidt dat niet tot een doorstart maar tot een faillissement.

Dat is ook de reden waarom wij in de conceptnota hebben voorgesteld om de organisaties die dicht bij de ondernemers staan, tijdig te informeren en hen een rol te laten spelen. Mijnheer Ronse heeft terecht gezegd dat dat daar al klaar ligt, alleen het KB ontbreekt. Ik ben uiteraard ook geïnteresseerd in de andere antwoorden, maar ik sluit mij vooral aan bij zijn derde vraag. Het gaat over de

organisaties die Vlaanderen daarvoor zal aanduiden. Ik heb weet van één organisatie die daar hard mee bezig is: Dyzo, tijdens de vorige legislatuur ontstaan uit een samenvoeging van Tussenstap en Efrem. Die mensen staan zwaar onder druk omdat de vraag toeneemt. Dat is normaal, gezien het aantal faillissementen. Het potentieel van mensen die zij kunnen helpen, groeit elke dag. Anderzijds hebben ze 33 procent minder middelen. Vorig jaar hebben zij eenmalig meer geld gekregen om de fusie te doen lukken. Maar dat hebben ze bij Dyzo niet zo begrepen. Zij zeggen dat zij zich hebben georganiseerd met het oog op het grotere aantal taken. Ze werken veel met vrijwilligers. Maar zij hebben de structuur die zij nodig hebben om ondernemers in moeilijkheden te helpen, moeten afslanken. Zij hebben daar iemand uit Antwerpen moeten laten afvloeien.

Ik ben er absoluut een voorstander van dat onze Vlaamse organisaties die dicht bij de mensen staan, erkend moeten worden in het kader van de wet op de continuïteit van ondernemingen, maar dan moeten er wel middelen zijn. Minister, als u straks Dyzo gaat aanduiden – naast Voka en UNIZO en dergelijke – als een van die organisaties, wat ik hoop, dan zit u met een probleem omdat ze daar de werktoevloed nu al niet aankunnen. Hoe gaat u hen klaarmaken om ten dienste te staan van de ondernemers in moeilijkheden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Turan, ik ga daar natuurlijk niet op antwoorden. Naar aanleiding van een eenvoudige vraag van de heer Ronse vraagt u of ik nu eventjes heel mijn beleid inzake faillissementspreventie, waarover u toevallig vorige week een goede gedachtewisseling hebt gehad, helemaal ga uitklaren en of ik Dyzo wel of niet ga steunen. Ik ben het met één ding fundamenteel oneens: zij hebben niet 33 procent minder middelen. Twee organisaties fusioneren om redenen van efficiëntie. Ze moeten na de fusie efficiënter zijn dan voor de fusie de twee apart. Ze krijgen, als overgangmaatregel, extra middelen om die fusie te kunnen waarmaken, en dan vallen ze terug op de middelen die er tevoren waren voor de twee organisaties. Ik vind dat de max. Mijn excuses, maar ik ga hierover niet verder discussiëren. U hebt het er al over gehad en u mag het nog herhalen, maar dat is de informatie die ik daarover heb.

Mijnheer Ronse, ik ben hiervan in elk geval op de hoogte. UNIZO heeft mij recent nog op de hoogte gebracht met het 'Tienpuntenplan voor minder faillissementen'. Dit is daarvan een element. U zei al dat dit een onderdeel is van het federaal regeerakkoord. Ik moet wel die KB's hebben vooraleer wij daar iets kunnen doen. Ik heb nog geen oproep geplaatst, want ik heb de KB's nog niet. Ik heb er ook geen zicht op en ik ga dus niet zeggen wie daarvoor in aanmerking komt. Dat moeten wij daarna bekijken. Een eerste gedachte is natuurlijk dat Dyzo daarvoor een partner zou kunnen zijn, maar laat ons dat even afwachten.

Ik heb geen zicht op de planning van die KB's. Ik zal graag aan minister Geens een brief schrijven om te vragen welke planning hij daarvoor voorziet.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Dank u, minister. Mijn derde vraag ging helemaal niet over wat uw financiering zal zijn van deze of gene organisatie. Ze was enkel indicatief bedoeld: welke organisaties zouden in aanmerking kunnen komen?

Het is ten eerste zeer belangrijk dat eerst die twee artikels in een KB worden omgezet. Ten tweede moeten wij een duidelijke evaluatie kunnen maken. U bent daarmee bezig. Het zal, denk ik, straks in de vraag van mevrouw Turan aan bod komen – het was toch een van haar deelvragen –: de call met betrekking tot faillissementspreventie. Er zijn daar heel wat projecten geweest. Dyzo was niet de enige speler op dat terrein. Mevrouw Turan, Dyzo begeleidt vooral ondernemers

met een rood knipperlicht. Verwante projecten zoals Ondernemershorizon begeleiden vooral ondernemers waar het knipperlicht op oranje staat. Er is daar een hele verdeling van taken en competenties. Nu zomaar in het wilde weg zeggen dat het fusiebudget in het budget van Dyzo behouden moet blijven, vind ik niet wijs. We moeten eerst het faillissementspreventiebeleid duidelijk maken, en scherp stellen hoe de middelen daar kunnen worden gealloceerd.

Ik ben blij dat de brief wordt gestuurd. Ik hoop dat men op federaal niveau snel gevolg geeft aan die terechte vraag en Vlaanderen daarvoor een bevoegdheid geeft.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp-a): Minister, als een collega vraagt welke organisatie Vlaanderen daarvoor zal aanduiden, is het logisch dat ik aan Dyzo denk, want Dyzo wordt door u gesubsidieerd en gefinancierd om dienstverlening te bieden aan ondernemers in moeilijkheden, ter preventie van faillissementen. Dat lijkt mij een logische partner. U hebt hun eenmalig een verhoogde subsidie gegeven, maar ze hebben ook veel meer taken gekregen. Ze moesten heel het Vlaamse landschap gaan afdekken. De bedoeling is dat zij laagdrempelig bij bedrijven gaan.

Rood knipperlicht, oranje knipperlicht, mauve knipperlicht, ik ben benieuwd welk knipperlicht we gaan invoeren. Ik vernoem die organisatie net om niet te wachten tot men bij een handelonderzoek komt, want dan heb je sowieso een faillissement en geen doorstart.

OndernemersHorizon doet ook zijn werk, maar dat doet geen afbreuk aan het feit dat deze Vlaamse Regering DYZO heeft ondersteund en meer taken heeft gegeven. U zegt dat u de financiën daarvan niet uit de doeken gaat doen. Ik hoor dat dat blijkbaar ook geen grote liefde is. Voorlopig is dat wel uw enige vorm van laagdrempelige preventie ten aanzien van de bedrijven.

Ik ben hier enkel de boodschapper. Dit is wat de organisatie zegt. Zij hebben verhoogde middelen gekregen om te fusioneren, om meer te gaan doen, om laagdrempeliger te zijn en om naar de mensen te gaan. Vandaag kunnen ze niet anders dan vaststellen dat ze bijvoorbeeld al een grote provincie als Antwerpen moeten laten vallen. U hebt daar een probleem, minister. Ik noteer dat u bezig bent met faillissementspreventie. Mijn vraag om uitleg zal daar straks op aansluiten. Wij hebben een voorstel van resolutie ingediend, ook de meerderheid zal met een voorstel van resolutie komen. U zult waarschijnlijk met een aanpak komen. Ik zal die dan wel lezen in Het Belang van Limburg of Gazet van Antwerpen. Ik zal ondertussen een cursus begrijpend lezen volgen, collega Ronse. Dan zijn we wel waar we eindigen.

Maar weglopen gaat het probleem niet oplossen, minister.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik heb begrepen dat de minister een brief gaat schrijven naar minister Geens. Wij hebben geen brief geschreven, maar hebben eens gebeld naar het kabinet-Geens. De brief kan heel nuttig zijn, zeker omdat men daar aangaf dat men bezig is met een globale evaluatie en modernisering van de insolventiewetgeving, met de BCO daar ingepast. De bedoeling is dat dat dit jaar nog landt. Men zoekt daar ook samenwerking met de gewesten, onder andere ook met het oog op het nodige instrumentarium rond faillissementspreventie. Dus niet alleen met betrekking tot die twee KB's, maar ook rond de globale aanpak zal overleg zijn nut hebben.

Minister Philippe Muyters: Bedankt, mijnheer Bothuyne, voor die informatie. Het is sowieso interessant om overleg te hebben tussen de verschillende niveaus om een gezamenlijke aanpak mogelijk te maken. Ik ben daar uiteraard ten volle toe bereid. Ik zal dat zo meenemen in het schrijven, dat ik hoop dat we in dat bredere kader kunnen samenwerken.

Mevrouw Turan, ik zou op alles kunnen reageren wat u zegt, maar we verschillen hier duidelijk van mening. Wat helemaal niet juist is, is dat wij daar blind voor zouden zijn. Ik ben hier helemaal niet blind voor. We moeten wel naar een effectieve aanpak gaan. Op uw vraag zal ik nog eens aantonen dat er veel meer dan één organisatie is die hiermee bezig is.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Ik wil naast de minister ook de heer Bothuyne bedanken voor zijn voorbereidende telefoontje, om de slagkracht van de brief te versterken. (*Gelach*)

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de nakende golf van faillissementen – 2505 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp-a): Minister, het alarmsignaal over een nakende golf van faillissementen komt niet van mij, maar van VKW, het Ondernemersplatform. Wij hebben oren naar wat onze middenveldorganisaties meegeven, dus leek het mij een aanleiding om u hier opnieuw over te horen.

Geert Janssens, hoofdeconoom van VKW, lichtte die stelling toe in Knack. Volgens hem lopen maar liefst 60.000 vennootschappen het risico op een faillissement, waardoor 229.000 jobs op de helling staan. Het merendeel van de ondernemingen in moeilijkheden zijn microbedrijfjes, maar er zouden ook zo'n 5000 kmo's bij zitten. Die laatste hebben samen voor 17,5 miljard euro openstaande facturen bij hun leveranciers. Als die bedrijven failliet gaan, zou dat een kettingreactie kunnen veroorzaken, waarbij er nog meer faillissementen zouden volgen. Bovendien zou de overheid dan ook nog eens belastinginkomsten mislopen.

Uit uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 7 januari jongstleden bleek dat het Agentschap Ondernemen werkte aan de opmaak van een vernieuwde strategie ten aanzien van bedrijven in moeilijkheden. De projecten rond faillissementspreventie lopen echter af en worden in september beëindigd.

Minister, welke maatregelen bent u van plan te nemen om de nakende golf van faillissementen en de impact daarvan te temperen? En ook al is er geen verhoogd risico op een golf van faillissementen, dan zijn er nog altijd te veel faillissementen. En dus is de vraag welke maatregelen u sowieso van plan bent te nemen om faillissementen en de impact ervan te temperen. Wanneer mogen we de vernieuwde strategie inzake het preventieve bedrijfsbeleid verwachten? Is de evaluatie van de projecten al gebeurd? Wat zijn de resultaten daarvan?

Specifieke ondernemersgroepen, zoals microbedrijven, de bouw- of horecasector, zouden een hoger risico op falen hebben. Hebt u daar zicht op? Is daar een extra maatregel voor nodig?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Ik heb ook die berichtgeving gelezen. Het eerste lichtje dat dan bij mij gaat branden, is dat we meer dan ooit moeten inzetten op een fiscaal gunstiger klimaat voor die bedrijven. Meer dan ooit moeten we de

onkosten verlagen en alle mogelijke administratieve procedures en rompslomp voor die bedrijven aanpakken, net om die golf van faillissementen te vermijden. We moeten die golf van faillissementen heus niet vermijden door bij te tanken op het vlak van het Vlaams faillissementspreventiebeleid. Ik denk niet dat we van minister Muylers kunnen verwachten dat hij iets aan die golf zal kunnen doen. Het enige dat de minister kan doen, doet hij: het instrumentarium voor ondersteuning van ondernemers zo 'lean and mean' en eenvoudig mogelijk maken. Ik denk dat we daarover gisteren een boeiend debat hebben gevoerd. De minister heeft daarover een veelbelovend voorstel ingediend.

De gesprekken op het federaal niveau, rond tax shift enzovoort, kunnen een belangrijk perspectief bieden om tegemoet te komen aan de prognose van het Verbond van Kristelijke Werkgevers en Kaderleden (VKW).

Op Vlaams niveau denk ik dat er transversaal bij zowat elke minister mogelijkheden zijn om het voor ondernemers eenvoudiger te maken. Mevrouw Turan, ik denk dat dat de eerste reflex moet zijn.

Mevrouw Turan, u hebt verwezen naar onze boeiende gedachtewisseling over de conceptnota en de twee resoluties. Dat is belangrijk, maar nogmaals: ik denk dat het veel relevanter is dat we in ons faillissementspreventiebeleid de focus leggen op de continuïteit van de ondernemer en niet op de continuïteit van de onderneming. Ik denk dat het niet aan de Vlaamse overheid is om, wanneer een ondernemer in moeilijkheden is, die uit de moeilijkheden te halen. Wanneer een onderneming in moeilijkheden is, wil dat namelijk zeggen dat een andere onderneming het beter doet. Daar tussenkomen, werkt marktverstrend.

Het is inderdaad zo dat we moeten waken over de continuïteit van de ondernemer. We moeten dat ecosysteem goed creëren. In die zin is het inderdaad terecht dat u de vraag stelt naar hoe de projecten rond die fameuze call-Peeters in verband met faillissementspreventie lopen. Wat is de planning van de evaluatie van heel die call, die inderdaad afloopt in september?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik wil graag een kanttekening plaatsen bij de VKW-studie en bij de golf van faillissementen. Ik ben misschien iets minder pessimistisch, niet om minder te moeten doen, maar omdat ik niet zo van die doemberichten houd.

Het rapport van Graydon dateert van 2 april 2015. Hij zegt daarin: "Tijdens het eerste trimester van 2015 werden er 3007 faillissementen uitgesproken op de Belgische rechtbanken. Ter vergelijking, vorig jaar ging het om 3143 faillissementen tijdens dezelfde periode. De daling bedraagt aldus 136 uitspraken of 4,33 procent. De daling die in 2014 is ingezet, lijkt verder aan te houden in 2015. De algemene conclusie blijft gelden: het gaat wat beter in vergelijking met de rampjaren 2013 en 2014, maar het faillissementsniveau blijft verhoogd in verhouding tot de hieraan voorafgaande jaren."

Ik heb geleerd dat je met doemberichten soms tot een self-fulfilling prophecy kunt komen. Als je voldoende tegen iedereen zegt dat je failliet zult gaan, gelooft iedereen dat iedereen failliet moet gaan. Zo ben je vertrokken.

Maar er is dus blijkbaar een positieve trend. Dat wil niet zeggen dat we niet veel doen rond faillissementspreventie. Ik wil even overlopen wat er allemaal gebeurt. Bij de vraag van de heer Ronse daarnet had ik bijna de indruk dat er maar één initiatief daarrond actief is, namelijk Dyzo, en dat dat alles is. Dat is dus helemaal niet juist.

Eerst en vooral is er de werking van het Preventief Bedrijfsbeleid met daarin zowel de informatieverstrekking, eerstelijnsadvies, de Vlerick-scan, het contract

tot afnemen van een operationele of financiële scan bij KPMG en BDO en de mogelijkheden van het doorstartplan waarvoor wij in de kmo-portefeuille middelen vrijmaken.

Daarnaast zijn er de projecten faillissementspreventie gesubsidieerd bij zeven organisaties. Die organisaties voorzien in informatieverstrekking, eerstelijnsadvies, toeleiding naar het doorstartplan binnen de kmo-portefeuille en snelle interventies bij acute problemen, het zogenaamde EHBO. Als gevolg van de regionalisering werd de werking van de kredietbemiddelaar sinds 1 april 2014 verankerd binnen het Agentschap Ondernemen.

Er is dan ook effectief Dyzo, waaraan we subsidies geven. We kunnen discussie voeren over het feit of die al dan niet volstaan. U hebt mijn visie daarover daarnet al gehoord. Hun werk bestaat er vooral in de persoonlijke gesprekken met bedrijfsleiders te voeren. Als uit hun analyse blijkt dat de zaak nog te redden valt, proberen ze samen een doorstartvoorstel uit te werken. Als er geen doorstart mogelijk lijkt, doen ze toeleiding naar de WCO-procedure en een meer menselijk/psychologische begeleiding van de ondernemer om hem op een nieuw spoor te krijgen.

Er is ook een projectsubsidie om microkredieten te verschaffen aan ondernemers die na een faillissement opnieuw een onderneming willen opstarten. Ook hier is er soms samenwerking met Dyzo. Tot slot wil ik ook nog de Failing Forward Conference naar voren brengen, die was opgezet door iMinds, met de bedoeling de problematiek van faillissementen en het tweedekansondernemerschap bespreekbaar te maken.

Momenteel lopen er verschillende consultatierondes over de Knelpuntennota en de wijze waarop het Agentschap voor Innoveren en Ondernemen in de toekomst het ondernemerschap kan stimuleren. Er is reeds een eerste groot stakeholder-overleg geweest op 29 mei, waar meer dan honderd aanwezigen uit het werkveld hun toekomstvisie hebben gedeeld. Op 29 juni is er nog een tweede overleg gepland en daarnaast zijn er ook bilaterale gesprekken.

Een belangrijke vraag die hierbij aan bod komt, is uiteraard waar de focus moet liggen in het toekomstige beleid, aangezien er een focus nodig is om de huidige versnippering van initiatieven te verbeteren. Een versterking van het preventief beleid is hier zeker een van de pistes die kan worden bewandeld indien blijkt dat de stakeholders hier duidelijk de focus op willen leggen. Zoals aangehaald is deze oefening nog niet afgerond en zal ik de gekozen pistes toelichten zodra die is opgeleverd. De oplevering is gepland rond het zomerreces.

De evaluatie van de projecten is nog niet afgerond, aangezien slechts één project zijn einddatum reeds bereikte. Als alle projecten zijn afgerond en bijhorende evaluaties afgelopen, dan kunnen we ook daar lessen uit trekken en mogelijke bijsturingen doen in de projecten over preventief bedrijfsbeleid.

Bij de gesubsidieerde projecten faillissementspreventie is er een specifiek project gericht op de bouwsector, namelijk Bouwfin van de Confederatie Bouw. Daarnaast is er een project met focus op de horecasector, namelijk OndernemersHorizon van UNIZO. Die projecten voorzien in informatieverstrekking, eerstelijnsadvies, toeleiding naar het doorstartplan en snelle interventies bij acute problemen. Daarnaast ondersteunt het Agentschap Ondernemen diverse projecten in de horecasector.

Ik ben bereid om ook in het toekomstige beleid accenten te leggen op de meest kwetsbare sectoren. Hier wil ik vooral de mogelijkheid benadrukken om de slagkracht van generieke instrumenten, getest door ervaring en breed inzetbaar, te gebruiken voor specifieke sectoren door gerichte communicatie naar die sectoren. Zo weten de ondernemers in die sectoren op welk dienstverlenend aanbod ze een beroep kunnen doen. Soms is dat beter dan per sector apart iets op te zetten.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp·a): Minister, u verwijst naar de VKW-studie en naar Graydon. Er is inderdaad een positieve trend ingezet, dat kunnen we zien. Gelukkig maar, het werd tijd. We moeten daar op een redelijke manier mee omgaan. Minister, de opsomming van wat er vandaag is, kende ik al. Ik geef Dyzo als voorbeeld omdat die de meeste ondersteuning biedt inzake tweede kans voor mensen. In de vorige legislatuur hebben we daar zwaar op ingezet.

Minister, ik wacht op de afronding van uw projecten en van de evaluatie. U zegt dat er een eerste groot stakeholdersoverleg is geweest met vele aanwezigen. Ik neem aan dat die heel veel input hebben gegeven. Het zijn mensen uit de sector. We moeten die verslagen afwachten. Als die verslagen er zijn op 29 juni, verwacht ik niet dat we nog voor het reces een algemeen rapport zullen hebben. Dat moet nog worden verwerkt.

Minister, wil dat zeggen dat, als u met het resultaat van dat stakeholdersoverleg komt, heel die oefening zal zijn afgerond? U had het over belemmeringen voor faillissementen en herstarten voor gefailleerden, waar het Agentschap Ondernemen mee bezig is.

Minister Philippe Muyters: Het zijn twee aparte dingen. Je hebt het grote stakeholdersforum met die twee bevragingen over de focus op de toekomst, en je hebt de evaluatie van alle instrumenten. Er zijn instrumenten die nog tot september lopen. In het eerste kan preventie zitten.

Mevrouw Güler Turan (sp·a): Dan pas kan uw grote, vernieuwde aanpak komen?

Minister Philippe Muyters: Specifiek inzake preventie zal het pas daarna zijn.

Mevrouw Güler Turan (sp·a): Bedankt, minister. We zullen dat verder opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.